

Sygn. akt III KS 10/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)

SSN Henryk Gradzik

SSN Józef Szewczyk (sprawozdawca)

Protokolant Łukasz Biernacki

w sprawie **M. Z. i M. Z.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 21 listopada 2017 r.

skargi oskarżycieli posiłkowych M.N. i S. N.

na wyrok Sądu odwoławczego – Sądu Okręgowego w [...]

z dnia 21 marca 2017 r.,

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w [...]

z dnia 19 grudnia 2016 r.,

**I. uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w [...] do ponownego rozpoznania;**

**II. zarządza zwrot oskarżycielom posiłkowym M. i S. N.
wniesionych opłat od skargi w kwotach po 450 (czterysta
pięćdziesiąt) złotych**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w [...] z dnia 19 grudnia 2016 r., oskarżeni M. Z. oraz M. Z. zostali uznani za winnych popełnienia przestępstwa wyczerpującego znamiona art. 286 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. skazani na kary po roku pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wykonanie kar pozbawienia wolności warunkowo zawieszono na okresy 3 lat próby.

Wyrok zawiera jeszcze rozstrzygnięcia dotyczące naprawienia szkody oraz kosztów sądowych.

Od powyższego wyroku apelację wywiódł obrońca oskarżonych M. i M. Z., który zaskarżył orzeczenie w całości, zarzucając:

„1. naruszenia przepisów postępowania, które miały wpływ na treść orzeczenia tj.

a) art 170 § 1 - 4 k.p.k. poprzez nierozpoznanie wniosków dowodowych złożonych przez obrońcę oskarżonych w odpowiedzi na akt oskarżenia, co w konsekwencji doprowadziło do naruszenia prawa do obrony oraz zebrania niepełnego materiału dowodowego,

b) art. 92 k.p.k. poprzez wydanie orzeczenia na podstawie niepełnego materiału dowodowego, co doprowadziło w konsekwencji do oceny zachowania oskarżonych bez wzięcia pod uwagę całokształtu okoliczności, które zostały ujawnione w toku postępowania,

c) art. 7 k.p.k. poprzez błędną ocenę dowodów polegającą na:

- uznaniu za wiarygodny zdekompletowanego (brak niektórych stron) kosztorysu inwestorskiego, na podstawie którego Sąd I instancji uznał wysokość szkody, którą mieli ponieść pokrzywdzeni, podczas gdy jest on niekompletny, a ponadto zawiera rozliczenia za sytuacje, do których nie doszło (jak choćby wywóz gruzu, który ciągle znajdował się na nieruchomości oskarżonych), co sprawia że w efekcie jest on zawyżony,

- uznaniu za w pełni wiarygodne zeznań [...], które wzajemnie się wykluczają jeśli chodzi o okoliczność przebiegu rozmowy nt. omawiania umowy przez oskarżonych i pokrzywdzonych oraz nieścisłości jakie wyniknęły w trakcie rozmowy,

- uznaniu za w pełni wiarygodne zeznań [...] dotyczących istnienia rzekomego ogłoszenia na portalu O. dotyczącym sprzedaży przedmiotowego lokalu, co miałyby

świadczą o z góry zaplanowanej sprzedaży lokalu przez oskarżonych, podczas gdy brak materiału dowodowego w postaci choćby zrzutów z ekranu lub poświadczenia właściciela portalu, o fakcie istnienia takiego ogłoszenia, zaś pozostały materiał dowodowy świadczy o tym, iż do żadnych prób sprzedaży po unieważnieniu umowy nie doszło, a ponadto nie miałyby one żadnego znaczenia w niniejszej sprawie,

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na treść orzeczenia polegający na bezzasadnym przyjęciu, że oskarżeni działając wspólnie i w porozumieniu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadzili pokrzywdzonych do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, podczas gdy w wypadku zebrania całego wnioskowanego materiału dowodowego oraz jego następczej i prawidłowej oceny nie byłoby możliwości wyprowadzenia takiego wniosku”.

Autor apelacji wniósł o:

„1. rozpoznanie wniosków dowodowych pominiętych przez Sąd I instancji, znajdujących się w odpowiedzi na akt oskarżenia i przeprowadzenie ww. dowodów,

2. zmianę skarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonych od stawianych im zarzutów, ewentualnie umorzenie postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. ze względu na brak znamion czynu zabronionego, bądź

1. uchylenie skarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Rejonowy w [...] II Wydział Karny”.

Sąd Okręgowy w [...] wyrokiem z dnia 21 marca 2017 r. uchylił zaskarżony wyrok i sprawę M. i M. Z. przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w [...].

W motywach swego rozstrzygnięcia Sąd odwoławczy wskazał, że Sąd pierwszej instancji dopuścił się uchybień, które uniemożliwiły Sądowi odwoławczemu rozstrzygnięcie, mianowicie:

- nie podjął decyzji w przedmiocie szeregu wniosków dowodowych zgłoszonych przez obrońcę;
- uzasadnienie wyroku w zakresie zasądzonej kwoty tytułem naprawienia szkody nie spełnia wymogów ustawy procesowej;

- z obrazą prawa wykorzystano materiały wytworzone w toku postępowania cywilnego z powództwa małżonków Z. przeciwko małżeństwu N.;
- nie ustalono czasu rozpoczęcia i zakończenia remontu.

Od wyroku Sądu odwoławczego skargę wywiódł pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych M. i S. N., zarzucając naruszenie art. 437 § 2 k.p.k. poprzez jego niezastosowanie w brzmieniu nadanym ustawą o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw z dnia 27 września 2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 1247) i uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w sytuacji, gdy w sprawie nie zachodziły okoliczności pozwalające na wydanie wyroku kasatoryjnego, tj. brak konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu w całości, na co wskazuje w uzasadnieniu wyroku sam Sąd Odwoławczy (uzasadnienie wyroku s.12).

Autor skargi wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w [...] i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga okazała się zasadna.

Stosownie do treści art. 455a k.p.k. nie można uchylić wyroku z tego powodu, że jego uzasadnienie nie spełnia wymogów określonych w art. 424 k.p.k.

Sąd odwoławczy może uchylić orzeczenie i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania wyłącznie w przypadkach:

- stwierdzenia bezwzględnej przyczyny odwoławczej;
- niemożności zmiany wyroku z powodu reguły *ne peius*,
- konieczności przeprowadzenia przewodu sądowego w całości.

Przyczyną wydania wyroku kasatoryjnego nie mogą być braki materiału dowodowego, a także braki argumentacji zawartej w uzasadnieniu wyroku sądu pierwszej instancji.

Sąd odwoławczy zalecił ponowne bardzo dokładne i szczegółowe przesłuchanie oskarżonych oraz pokrzywdzonych: „na wszystkie okoliczności istotne w tej sprawie ... wydaje się, że pozostałe dowody osobowe można ujawnić” (s. 15 uz. SO).

Ponowne przeprowadzenie niektórych dowodów oraz kolejna ocena dowodów nie mieści się w kręgu podstaw wydania przez sąd odwoławczy

rozstrzygnięcia kasatoryjnego, o którym mowa w art. 437 § 2 in fine k.p.k. W niniejszej sprawie mankamenty postępowania dowodowego i oceny dowodów nie wymagają powtórzenia całego postępowania, a jedynie jego uzupełnienia, co zdaje się wynikać także z uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego.

Konkludując w sprawie doszło do obrazy art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k., skutkiem czego Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

kc